

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้นของทหารผ่านศึกในจังหวัดน่าน ในเขต อำเภอเมือง อำเภอเวียงสา อำเภอท่าวังผา อำเภอปัว อำเภอบ้านหลวง อำเภอแม่อิง และอำเภอนาน้อย สามารถนำเสนอผลการวิจัยได้ 4 ส่วน ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. การอภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย
4. ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะพื้นฐานของทหารผ่านศึก

ทหารผ่านศึกส่วนใหญ่ร้อยละ 64.2 อายุประมาณ 35-44 ปี อายุเฉลี่ย 41.50 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และสถานภาพสมรสแล้วเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.0 มีขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ย 15.26 ไร่ มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 23,166.67 บาท/ปี ทหารผ่านศึกส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพด้านการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 55.0 และไม่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมทางด้านเกษตรกรรม ร้อยละ 58.3

2. ความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น ของทหารผ่านศึก

2.1 ความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น เรียงตามลำดับดังนี้ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ร้อยละ 66.7 การเพาะเห็ด ร้อยละ 65.8 การปลูกผักปลอดสารพิษ ร้อยละ 59.2 การซ่อมบำรุงเครื่องไถนาเดินตาม ร้อยละ 59.2 และวิเคราะห์สูตรอาหารสัตว์ ร้อยละ 54.2

2.2 ความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้นที่กำหนดไว้แล้วของทหารผ่านศึก เรียงตามลำดับดังนี้ การใช้ยาปราบศัตรูพืช ร้อยละ 56.7 การทำสวนผลไม้ ร้อยละ 50.8 การปลูกผัก ร้อยละ 50.0 และการเลี้ยงสัตว์ปีก ร้อยละ 50.0

3. ผลการทดสอบสมมุติฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า

3.1 ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว และขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินทางการเกษตร มีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้นของทหารผ่านศึก

3.2 ขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินทางการเกษตร เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้นหลักสูตรวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้นที่กำหนดไว้แล้ว

4. ปัญหาของทหารผ่านศึกที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนี้

4.1 ด้านการผลิตพืช คือ ปัญหาภัยธรรมชาติร้อยละ 91.67 ขาดเงินทุนเพื่อซื้อปัจจัย การผลิตพืช ร้อยละ 75.00 ราคาผลผลิตต่ำ ร้อยละ 37.50 และผลผลิตพืชต่ำ ร้อยละ 16.67

4.2 ด้านการผลิตสัตว์ คือ ภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมและภัยแล้ง ร้อยละ 83.33 ขาดเงินทุนซื้อปัจจัยการผลิตสัตว์ ร้อยละ 89.67 และผลผลิตสัตว์ต่ำ ร้อยละ 16.67

4.3 ด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อื่น ๆ คือ ระบบการชลประทานไม่ดี ร้อยละ 83.33 ไม่มีการซ่อมบำรุงเครื่องยนต์ ร้อยละ 40.83 และขาดเงินทุนเพื่อซื้อเครื่องยนต์ แรง ในฟาร์ม ร้อยละ 33.33

การอภิปรายผล

1. ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้นของทหารผ่านศึก จากการศึกษาวิจัยพบว่า ทหารผ่านศึกมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมตามความ สนใจและความต้องการ ดังนี้

1.1 หลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น ที่สำนักงานสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเขตน่าน กำหนดให้มีการฝึกอบรมนั้น ไม่สอดคล้องกับความต้องการของทหารผ่านศึก ทั้งนี้อาจเพราะเป็น เรื่องที่ทหารผ่านศึกรู้อยู่แล้ว เมื่อฝึกอบรมไปแล้วไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาแก้ไขปัญหาการ ทำการเกษตรที่ทหารผ่านศึกประสบอยู่ หรือนำไปปรับปรุงการประกอบอาชีพของตนเองได้ และ อาจจัดการฝึกอบรมไม่ตรงกับช่วงเวลาว่างของทหารผ่านศึกอีกด้วย ซึ่งปกติทหารผ่านศึกเองต้อง มีภาระในการหาเลี้ยงครอบครัวอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยให้ความสนใจในหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น ที่ทางราชการกำหนดไว้แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับที่ ประจบ (2524:154) พบว่าประชาชนให้ความสนใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรมค่อนข้างน้อย และยังไม่แน่ใจว่าจะสามารถเข้ารับการฝึกอบรม หรือไม่ เพราะต้องรับภาระในการทำมาหาเลี้ยงครอบครัวประจำวันซึ่งแทบจะไม่มีเวลาว่าง และไม่ แน่ใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อที่จะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพของตนเองเพิ่มขึ้นมากนัก ยิ่ง เพียงใด และอาจเพราะหลักสูตรที่กำหนดนั้นเป็นเรื่องที่ ทหารผ่านศึกทราบหรือมีความรู้อยู่แล้ว ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการสำรวจหาความต้องการของทหารผ่านศึกในด้านเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร เกษตรกรรมระยะสั้นเพื่อให้สอดคล้องต่อความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สมาน (2518:23) และ Faust (1975:32) ได้กล่าวว่าเนื้อหาวิชาที่จัดการฝึกอบรมจะต้องให้ประโยชน์แก่ เกษตรกร จริง ๆ และจะต้องศึกษาข้อมูลจากเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ว่าเกษตรกรมีความสนใจจะ

เรียนรู้ในเรื่องอะไร และพิจารณาว่าเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือไม่ แล้วจึงบรรจุเนื้อหาเข้าไปในหลักสูตรที่จะจัดทำการจัดฝึกอบรมอย่างเหมาะสม จึงต้องเปลี่ยนเป็นการกำหนดหลักสูตรให้มาจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมแทนการกำหนด โดยผู้บริหารโครงการต้องมีการวางแผนการฝึกอบรมจากหน่วยงานไปสู่การกำหนดหลักสูตรให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม (Top – Down Planning) ซึ่งมีประสิทธิภาพแต่ขาดความสอดคล้องกับความต้องการ ดังอดีตที่ผ่านมา ได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อศึกษาข้อมูลจาก ทหารผ่านศึก มีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้นตามหลักการวางแผนจากล่างสู่บน (Bottom – Up Planning) เพื่อผลต่อการจัดโครงการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของทหารผ่านศึก ซึ่งจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า ทหารผ่านศึก ได้มีการเสนอความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น ต่าง ๆ ดังนี้

หลักสูตรพืชศาสตร์

การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น การทำแหมม กุนเชียง การอบ และเชื่อม ลูกตาว การทำแยม การทำมะขาม 3 รส ฯลฯ ทหารผ่านศึกให้ความสนใจต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ทั้งนี้อาจมาจากปัญหาที่ทหารผ่านศึกประสบมาก คือ ปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรต่ำ ผลผลิตออกมาในช่วงฤดูกาลมีมากเกินไปความต้องการของตลาดส่งผลให้มูลค่าต่ำ อีกทั้งสินค้าทางการเกษตรมีอายุการเก็บรักษาค่อนข้างน้อย ดังนั้นทหารผ่านศึกซึ่งมีพื้นฐานทางด้านทรัพยากรทางการเกษตรอยู่แล้วเมื่อประสบปัญหาดังกล่าว จึงมีความต้องการจะแก้ปัญหาโดยหาความรู้จากการฝึกอบรมหลักสูตรการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการผลิตสินค้าทางการเกษตรประเภทอื่น ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว และเพื่อต้องการนำความรู้ที่ได้รับจากฝึกอบรมนำไปแก้ปัญหาและปรับปรุงการประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ให้ความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น สอดคล้องกับ กมลรัตน์ (2523) ที่กล่าวว่า ความเป็นมนุษย์จึงมีความต้องการที่จะกินคืออยู่ดี มีการปรับปรุงตนเองแสวงหาและดำเนินวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งการดำรงชีวิตอยู่ได้ นั่นเองทหารผ่านศึกจึงต้องการปรับปรุงการประกอบอาชีพเกษตรของตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ผลผลิตของตนเองเป็นที่ต้องการของตลาด และลดต้นทุนการผลิตในทุก ๆ ด้าน ดังที่ เตชะ (ม.ป.ป.: 13) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโครงการการฝึกอบรมควรมีการสำรวจความต้องการให้แน่ชัดว่า ปัญหาที่เกิดแก่เกษตรกรการฝึกอบรมสามารถช่วยแก้ปัญหานั้นได้หรือไม่ เพื่อให้การฝึกอบรมช่วยแก้ปัญหานั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง เสาวลักษณ์ (2525:17) ได้กล่าวในแนวทางเดียวกันว่า การฝึกอบรมมีประโยชน์ในการปรับปรุงการประกอบอาชีพ สามารถช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้นในอนาคต

การเพาะเห็ด ในช่วงฤดูหลักการเก็บเกี่ยว จะมีฟางข้าวจำนวนมากเป็นเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร เกษตรกรบางรายไม่ค่อยเห็นความสำคัญ และค่อนข้างมีความเชื่อกันผิด ๆ ที่ว่า

ควรเผาฟางข้าวเพื่อกำจัดเชื้อจุลินทรีย์ หรือวัชพืชในแปลงนา ถ้าสามารถเปลี่ยนทัศนคติด้านนี้ได้ ให้นำฟางข้าวเป็นวัตถุดิบได้ในท้องถิ่น ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่นเป็นวัสดุคลุมดิน ทำปุ๋ยหมัก และสามารถนำมาเพาะเห็ดได้ ทหารผ่านศึกจึงมีความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรการเพาะเห็ด ตลอดจนเห็ดเป็นผลผลิตที่เป็นที่นิยมบริโภค และเป็นที่ต้องการของตลาด

การปลูกผักปลอดสารพิษ ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน มนุษย์ให้ความสำคัญกับสุขอนามัยของตนเองเป็นส่วนใหญ่ ผลผลิตทางการเกษตรยกตัวอย่างเช่น ผักประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่จะปนเปื้อนด้วยสารเคมีที่อันตรายหลากหลายชนิด เพื่อเป็นการสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค อีกทั้งเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว ดังนั้น ทหารผ่านศึกจึงมีความต้องการปลูกผักปลอดสารพิษ เพื่อบริโภคภายในครอบครัว เป็นการลดค่าใช้จ่ายและปลอดภัย อีกทั้งสามารถนำออกจำหน่ายให้แก่ตลาดได้ในราคาสูงกว่า ต้นทุนการผลิต ค่าวิธีการปลูกผักแบบอื่น ๆ

หลักสูตรสัตวศาสตร์

การวิเคราะห์สูตรอาหารสัตว์ ปัจจุบันทหารผ่านศึกส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านต้นทุนที่จะนำไปซื้อปัจจัยการผลิตสัตว์ ซึ่งส่วนใหญ่ก็คือต้นทุนด้านอาหารสัตว์ เพราะราคาอาหารสัตว์ในปัจจุบันมีราคาค่อนข้างสูง ทหารผ่านศึกจึงต้องการลดต้นทุนการผลิต ซึ่งในพื้นที่จังหวัดน่าน เป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบด้านอาหารสัตว์ที่ค่อนข้างมีราคาถูก ที่เป็นแหล่งพลังงาน โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ที่สำคัญ เช่น ถั่วเหลือง ข้าวโพด ทหารผ่านศึกส่วนใหญ่จึงมีความต้องการฝึกอบรมการวิเคราะห์สูตรอาหารสัตว์ ลดต้นทุนการผลิตและสามารถแก้ปัญหาที่ตนเองประสบอยู่ได้

หลักสูตรช่างเกษตร

การซ่อมบำรุงเครื่องไถนาเดินตาม ขณะนี้การประกอบอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่จะอาศัยอุปกรณ์ทางการเกษตรเพื่อช่วยลดการจ้างแรงงาน และลดขั้นตอนการทำงานลง เครื่องยนต์จึงมีบทบาทต่อการทำงานของเกษตรกรมากขึ้นทุกวัน ทหารผ่านศึกจึงต้องการฝึกอบรมหลักสูตรการซ่อมบำรุงเครื่องไถนาเดินตาม เพราะต้องการมีความรู้ในด้านการซ่อมบำรุงของเครื่องจักรกลการเกษตรของตน เพื่อสามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ ลดการสึกหรอ และการยืดอายุการใช้งาน อีกทั้งเพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมได้อีกด้วย

2. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจ ที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของทหารผ่านศึกในจังหวัดน่าน มีดังต่อไปนี้

2.1 ขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินทางการเกษตร ความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น ของทหารผ่านศึกในจังหวัดน่าน ทั้งนี้อาจเพราะว่าทหารผ่านศึกที่มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร น้อยกว่า 5 ไร่ การใช้พื้นที่ที่มีอยู่ถูกใช้อย่างไม่มี

ประสิทธิภาพ จึงทำให้ผลผลิตต่ำ ดังนั้นทหารผ่านศึก จึงเห็นว่าการฝึกอบรมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการผลิตของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นที่ต้องการของตลาดในพื้นที่ทำการเกษตรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นได้

2.2 รายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น ของทหารผ่านศึกในจังหวัดน่าน ทั้งนี้อาจเพราะว่าทหารผ่านศึกส่วนใหญ่มีฐานะค่อนข้างยากจน มีรายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 25,000.- บาท มีรายได้ในการครอบครัวส่วนใหญ่มาจากการเกษตร จึงมีความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น เพื่อสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปปรับปรุงการประกอบอาชีพเกษตรของตนเอง ในสถานะที่มีเงินลงทุนต่ำ ตามรายได้ของครอบครัวที่มีอยู่อย่างจำกัด แต่ได้กำไรมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

2.3 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น ของทหารผ่านศึกในจังหวัดน่าน ทั้งนี้อาจเพราะว่าทหารผ่านศึกส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าชั้น ม.3 มีความรู้สึกว่าตนเองยังมีความรู้ทางการเกษตรไม่เพียงพอที่จะสามารถประกอบอาชีพเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลผลิตสูง มีคุณภาพได้มาตรฐาน ตรงกับความต้องการของตลาด จึงมีความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น ซึ่งสอดคล้องกับ เสนอ(2521:31-38) พบว่า ประชาชนที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้สึกว่าตนเองยังมีความรู้ทางการเกษตรไม่เพียงพอที่จะประกอบอาชีพให้ได้ผลดี จึงมีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรม และให้สมาชิกในครอบครัวเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมด้วย

ส่วนปัจจัยพื้นฐานด้านอื่น ๆ ของทหารผ่านศึก เช่น อายุ สถานภาพการสมรส และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น ของทหารผ่านศึกในจังหวัดน่าน

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระดังกล่าวมาแล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสำคัญและมีผลต่อความต้องการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น ซึ่งจากงานวิจัยนี้มีทหารผ่านศึกจำนวนมากที่เห็นด้วย ที่สำนักงานสงเคราะห์ทหารผ่านศึกเขตน่านจะเปิดการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น ตลอดจนมีความต้องการให้สมาชิกในครอบครัวเข้ารับการฝึกอบรมด้วย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการฝึกอบรมแก่ทหารผ่านศึกในแต่ละจังหวัดและประชาชนทั่วไป

1. ผู้จัดการฝึกอบรมควรเข้าใจถึง สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมแก่ทหารผ่านศึก
2. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรระยะสั้นให้ตรงกับความต้องการของทหารผ่านศึก เช่น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การเพาะเห็ด การปลูกผักปลอดสารพิษ การซ่อมบำรุงเครื่องไถนาเดินตาม และการผสมอาหารสัตว์ เป็นต้น
3. ควรจัดให้ตรงกับความต้องการของทหารผ่านศึกและเกษตรกรโดยคำนึงถึงปัจจัยทางการผลิตในท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย
4. หลักสูตรวิชาต่าง ๆ ที่จะเปิดอบรมควรคำนึงถึงสภาพปัญหาด้านการประกอบอาชีพของทหารผ่านศึกหรือมีความสอดคล้องกัน ซึ่งปัญหาที่พบ ได้แก่ ปัญหาภัยธรรมชาติ ปัญหาด้านปัจจัยการผลิต ปัญหาดลาดสินค้าเกษตร และปัญหาสินเชื่อเพื่อการเกษตร เมื่อทราบถึงปัญหาต่าง ๆ แล้วหาทางช่วยแก้ปัญหาในส่วนที่สามารถช่วยได้ เช่น รวมกลุ่มผู้ผลิตสินค้าเพื่อการเกษตร แล้วติดต่อกับผู้รับซื้อสินค้าเกษตรโดยตรง หรือ จัดหลักสูตรการแปรรูปสินค้าเกษตรที่มีปัญหาด้านการตลาดเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตและเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค
5. การจัดการฝึกอบรมควรจัดช่วงเวลาสั้น และกำหนดวันไม่ให้ตรงกับฤดูการเพาะปลูกของเกษตรกร เพื่อสามารถจัดการฝึกอบรมให้แก่เกษตรกรผู้สนใจ และมีผลต่อการพัฒนาการผลิตทางการเกษตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาผลกระทบจากการฝึกอบรมหลักสูตรเกษตรกรรมระยะสั้น ต่อการพัฒนาการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมของทหารผ่านศึก ที่เข้ารับการฝึกอบรมไปแล้ว เพื่อจะได้ทราบว่า ทหารผ่านศึกได้นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติจริงสำหรับการประกอบอาชีพ ตลอดจนความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะของทหารผ่านศึกที่มีต่อการฝึกอบรม เพื่อหาข้อบกพร่องของการฝึกอบรม ตลอดจนเป็นแนวทางปรับปรุงกระบวนการฝึกอบรมให้ดียิ่งขึ้นในครั้งต่อไป